

1933 Yılı Dil Anketi

Arapça ve Farsça Kelimelere Karşılık Önerileri

Sedat BALLYEMEZ

3. Baskı

Doç. Dr. Sedat BALYEMEZ

1933 YILI DİL ANKETİ Arapça ve Farsça Kelimelere Karşılık Önerileri

ISBN 978-605-241-643-3

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2024, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Mayıs 2019, Ankara

3. Baskı: Şubat 2024, Ankara

Yayın-Proje: Zeynep Güler
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: pegem@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

Kızlarım Berile, Begümè

ve

Eşim Betüle

Doç. Dr. Sedat BALYEMEZ

1979 yılında Malatya'nın Doğanşehir ilçesine bağlı Kurucaova köyünde doğdu. 2000 yılında Gazi Eğitim Fakültesinden (Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği) mezun oldu. Yüksek lisans (Türk Dili, 2004) ve doktora (Türk Dili, 2011) öğrenimlerini Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tamamladı. 2000 – 2012 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı çeşitli okullarda öğretmen olarak çalıştı. 2012'de MEB'deki görevinden ayrılarak Bartın Üniversitesine geçti. Hâlen Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümünde çalışmaktadır.

ÖN SÖZ

Kâşgarlı Mahmut, Karamanoğlu Mehmet Bey, Âşık Paşa, Alî Şîr Nevâyî, Ömer Seyfettin, Atatürk... Bu isimler, “Türk dilinin korunması” denildiğinde akla ilk gelen isimlerden birkaçıdır. Yine bu isimler; Türkçenin korunmasını, geliştirilmesini ve sadeleştirilmesini tarihin herhangi bir dönemiyle sınırlı tutamayacağımızı da göstermektedir. Toplum var olduğu sürece dilin korunması mücadelesi de devam edecektir. Nitekim günümüz Türkçesi üzerindeki İngilizce etkisine “Turkche değil Türkçe” ve “plaza dili” gibi ifadelerle dikkat çekilmesi, bu konuda farkındalık yaratılmaya çalışılması Türkçenin korunması mücadelesinin devam ettiğini göstermektedir.

Dilin korunmasında ve gelecek nesillere aktarılmasında başta o dilin yazar ve düşünürleri olmak üzere dili kullanan herkesin sorumluluğu vardır. Devletler de kendi resmî dillerinin korunması için birtakım çalışmalar yapar. Devlet eliyle yapılan çalışmaların büyüklüğü, dildeki yabancı etkinin büyüklüğü ile doğru orantılıdır. Bu çalışmalar, bazen yabancı isimle işyeri açmaya izin vermemek gibi birkaç yasal düzenlemeyle sınırlı kalır bazen de “devrim” olarak nitelendirilecek kadar geniş kapsamlı olur. Almanya, Macaristan, Fransa gibi bazı ülkelerde devlet eliyle “devrim” olarak nitelenecek dil çalışmaları yapılmıştır. Özellikle 16. yüzyıldan itibaren iyice artan Arapça ve Farsça etkisi, Türk yazı dilini anlaşılmasız ve toplumun genelinden topuk bir dil hâline getirince Türkiyede de devlet eliyle “devrim” niteliğinde çalışmalar yapılması gerekliliği doğmuş ve bugün “Türk Dil Devrimi, Dil Devrimi, Türk Dil Reformu” gibi değişik adlar verdiğimiz çalışmalar yapılmıştır.

Elinizdeki bu kitabın amacı; Türk Dil Devrimi’ni yeniden tartışmaya açmak değil Türk Dil Devrimi’nin aşamalarından biri olan “dil anketi”ni ayrıntılı olarak incelemektir. Kitabımız üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde “dil anketi” hakkında bilgi verip kitapta kullandığımız yöntemi açıkladık. İkinci bölümde anket listelerinde yayımlanan Arapça ve Farsça kelimelere Türk halkı tarafından önerilen karşılıkları belirli bir sistem içinde sunduk. Akşam, Cumhuriyet, Milliyet, Hâkimiyeti Milliye, Son Posta, Türk Dili ve Vakit gazetelerinin Mart 1933 – Temmuz 1933 arasındaki sayılarını tarayarak hangi karşılığın kim tarafından hani kelime için önerildiği ve önerilen bu karşılığın hangi gazetede hangi gün yayımlandığını verdik. Üçüncü ve son bölümde ise ankete konulan kelimeler ve bu kelimelere önerilen karşılıklar hakkında bazı tespitlerimizi sıraladık. Kitabımızı Dil Devrimi’nin aşamalarından biri üzerine hazırladık ama kitapta Dil Devrimi için ayrı bir bölüm veya başlık açmadık. Dil Devrimi’ni savunan veya eleştiren birçok çalışma yayımlanmıştır; konuya ilgi duyanlar, o çalışmalara bakabilir. Önceki çalışmaları, tartışmaları burada özetlemenin gerekli olmadığını düşündük.

Bugüne kadar üzerinde yeterince durulmamıştır ancak dil anketi, ünlü şair Abdülhak Hamit’ten tutun da Afyon Sandıklı’dan Avukat Nedim’e, Malataya’nın Hekimhan ilçesi Mezirme köyünde öğretmenlik yapan Seyfullah Suphi’ye, Yalova’daki milli eğitim

memularına kadar yüzlerce kişiyi aynı amaç etrafında toplayan bir çeşit milli seferberliktir. Türk Dili Tetkik Cemiyetinin Arapça ve Farsça kelimelere Türkçe karşılık bulmak amacıyla başlattığı ankete Anadolu'nun her yanından karşılıklar gönderilmiştir ve gönderilen bu karşılıklardan Türk dilinin sadeleştirilmesi çalışmalarında yararlanılmıştır. Mesela bugün *mevzun*, *mesuliyet* gibi kelimeler unutulmuştur veya unutulmak üzeredir; bu kelimeler yerine *ölçülü*, *sorumluluk* kelimelerini kullanıyoruz. Daha önceden farklı yerlerde farklı kişiler tarafından kullanılmış veya kayda geçmemiş olabilir ama bugünkü tespitlerimize göre *ölçülü* kelimesi ilk olarak *F. Nazım* tarafından, *sorumluluk* kelimesi ise ilk olarak *İstanbul 1. Mektep Hocaları* tarafından dil anketine gönderilmiştir. Dil anketi yoluyla yazı dilimize birçok kelime yerleşmiştir ama bu kelimeleri türeten, öneren, canlandıranların isimleri gazetelerin arşivlerinde kalmıştır. Biz, bu karşılıkları öneren kişilerin isimlerini arşivden çıkararak onlara vefa borcumuzu ödemiş oluyoruz çünkü bugün kullandığımız bazı kelimeleri dil anketine karşılık gönderen bu kişilere borçluyuz.

Son yıllarda Türk Dil Kurumunun *selfie* ve *drone* kelimelerine Türkçe karşılık bulmak için anket düzenlemesi, 1933'teki dil anketini hatırlatmakta ve geçmişten ders almadığımızı göstermektedir. Türkçeyi önce bol miktarda yabancı kelime alan sonra da bu kelimeler için anketle karşılık arayan bir dil olmaktan çıkarmalıyız. Türkçenin türetme sistemi, yeni yabancı kelimeleri karşılayacak niteliktedir yeter ki karşılık bulmak için erken davranılsın. Geçmişte Arapça ve Farsça kelimelerin etkisini kırmak için "Dil Devrimi" yapılmıştı, dileriz gelecekte başka yabancı dillerin etkisini kırmak için "Dil Devrimi" yapmak zorunda kalmayız.

Sedat Balyemez

Bartın, 2019

KISALTMALAR

A: Akşam (Gazete)

ATM: Ankara Ticaret Mektebi

B.: Balıkesir

C: Cumhuriyet (Gazete)

DLT: Dîvânu Lugâti't-Türk

Divan: Dîvânu Lugâti't-Türk

HALM: Harp Akademisi Levazım Mektebi

haz.: Hazırlayan

HM: Hâkimiyeti Milliye (Gazete)

KÖBD: Karşılık Öneren Belli Değil

KT: Kâmûs-1 Türkî

M: Milliyet (Gazete)

MM: Muallim Mektebi

SP: Son Posta (Gazete)

TD: Türk Dili (Gazete)

TDTC: Türk Dili Tetkik Cemiyeti

TDAK: Türk Dili Araştırma Kurumu

TM: Tatbikat Mektebi

Üsk.: Üsküdar

V: Vakit (Gazete)

İÇİNDEKİLER

Ön Söz..... v

1. BÖLÜM GİRİŞ

1.1. Dil Anketi Hakkında	1
1.1.1. Dil Anketinin Amacı ve Uygulanma Yöntemi.....	1
1.1.2. Gazetelerde Yayımlanan Anket Listeleri.....	3
1.1.3. Ankete Konulan Kelime Sayısı.....	11
1.1.4. Ankete Karşılık Gönderenler	12
1.2. Kitap Hakkında	21
1.2.1. Amaç ve Yöntem	21
1.2.2. Taranan Gazeteler.....	23

2. BÖLÜM ÖNERİLEN KARŞILIKLAR

2.1. Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	25
2.2. İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	44
2.3. Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	62
2.4. Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	72
2.5. Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	86
2.6. Altıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	97
2.7. Yedinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	107
2.8. Sekizinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	123
2.9. Dokuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar	134
2.10. Onuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar	146
2.11. On Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	158
2.12. On İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	168
2.13. On Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	176
2.14. On Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	186
2.15. On Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	196
2.16. On Altıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	205
2.17. On Yedinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	216
2.18. On Sekizinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	226
2.19. On Dokuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	240
2.20. Yirminci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	249
2.21. Yirmi Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	260
2.22. Yirmi İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	271
2.23. Yirmi Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	281
2.24. Yirmi Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	292

2.25. Yirmi Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	301
2.26. Yirmi Altıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	309
2.27. Yirmi Yedinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	318
2.29. Yirmi Dokuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar	338
2.30. Otuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar	345
2.31. Otuz Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	353
2.32. Otuz İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	363
2.33. Otuz Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	371
2.34. Otuz Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	382
2.35. Otuz Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	395
2.36. Otuz Altıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	405
2.37. Otuz Yedinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	414
2.38. Otuz Sekizinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	422
2.39. Otuz Dokuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar	432
2.40. Kırkıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	441
2.41. Kırk Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	450
2.42. Kırk İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	458
2.43. Kırk Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	466
2.44. Kırk Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	473
2.45. Kırk Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	477
2.46. Kırk Altıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	481
2.47. Kırk Yedinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	489
2.48. Kırk Sekizinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	496
2.49. Kırk Dokuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar	503
2.50. Ellinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	510
2.51. Elli Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	517
2.52. Elli İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	524
2.53. Elli Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	532
2.54. Elli Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	542
2.55. Elli Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	548
2.56. Elli Altıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	553
2.57. Elli Yedinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	560
2.58. Elli Sekizinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	567
2.59. Elli Dokuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar	571
2.60. Altmışıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	577
2.61. Altmış Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	584
2.62. Altmış İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	594
2.63. Altmış Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	602
2.64. Altmış Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	612
2.65. Altmış Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	620
2.66. Altmış Altıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	628

2.67. Altmış Yedinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	636
2.68. Altmış Sekizinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	644
2.69. Altmış Dokuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	651
2.70. Yetmişinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	656
2.71. Yetmiş Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	664
2.72. Yetmiş İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	671
2.73. Yetmiş Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	679
2.74. Yetmiş Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	683
2.75. Yetmiş Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	691
2.76. Yetmiş Altıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	698
2.77. Yetmiş Yedinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	703
2.78. Yetmiş Sekizinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	708
2.79. Yetmiş Dokuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	713
2.80. Sekseninci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	717
2.81. Seksen Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	723
2.82. Seksen İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	727
2.83. Seksen Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	732
2.84. Seksen Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	736
2.85. Seksen Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	740
2.86. Seksen Altıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	744
2.87. Seksen Yedinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	747
2.88. Seksen Sekizinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	750
2.89. Seksen Dokuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar	752
2.90. Doksanıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	755
2.91. Doksan Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	758
2.92. Doksan İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	761
2.93. Doksan Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	763
2.94. Doksan Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	767
2.95. Doksan Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	770
2.96. Doksan Altıncı Liste İçin Önerilen Karşılıklar	773
2.97. Doksan Yedinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	776
2.98. Doksan Sekizinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	779
2.99. Doksan Dokuzuncu Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	781
2.100. Yüzüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	783
2.101. Yüz Birinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	786
2.102. Yüz İkinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar	789
2.103. Yüz Üçüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	791
2.104. Yüz Dördüncü Liste İçin Önerilen Karşılıklar	794
2.105. Yüz Beşinci Liste İçin Önerilen Karşılıklar.....	796

3. BÖLÜM

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

3.1. Anket Kelimeleri Hakkında Değerlendirmeler.....	799
3.2. Önerilen Karşılıklar Hakkında Değerlendirmeler.....	801
EKLER	807
KAYNAKLAR	812
DİZİN	813

1. BÖLÜM

GİRİŞ

1.1. Dil Anketi Hakkında

Dil anketi, Türkçedeki bazı Arapça ve Farsça kelimelere Türkçe karşılık bulmak amacıyla Türk Dili Tetkik Cemiyeti (TDTC) tarafından düzenlenen bir ankettir. Anket, 12 Mart 1933'te başlayıp 02 Temmuz 1933'te sona ermiştir. TDTC'nin seçtiği bazı Arapça ve Farsça kelimeler, her gün 10-15 kelimelik listeler hâlinde radyo ve gazeteler aracılığıyla halka duyurulmuş ve halkın bu kelimelere Türkçe karşılıklar önermesi istenmiştir. Dil anketinin amacı, uygulanma yöntemi, anketteki kelimeler vb. konularda aşağıda ayrıntılı olarak bilgi vereceğiz.

1.1.1. Dil Anketinin Amacı ve Uygulanma Yöntemi

§1. Cumhuriyet döneminde dilin sadeleşmesi için başlatılan geniş çaplı ilk çalışma, "söz derleme" işleridir. 1933 yılının ilk aylarında başlatılan derleme çalışmaları için illerde vali, ilçelerde de kaymakam başkanlığında derleme heyetleri kurulmuş; bu heyetlerde belediye başkanları, komutanlar, öğretmenler, okul müdürleri, memurlar görev almıştır (Dilmen, 1934, s. 24). Derleme heyetleri tarafından derlenen sözcükler, peyderpey TDTC'ye gönderilmiştir. Hangi ilden kaç kelime geldiği de zaman zaman gazetelerde yayımlanmıştır. Mesela 6 Mart 1933'e kadar TDTC'ye ulaşan kelime sayısı 3691'dir (Milliyet, 6 Mart 1933, s. 6). Bu sayı 5 Temmuz 1933'te 107.340'a (Hâkimiyeti Milliye, 5 Temmuz 1933, s. 1) çıkmıştır. Temmuz 1934 itibarıyla Cemiyete gönderilen kelime sayısı 129.792'dir (Dilmen, 1934, s. 24).

§2. "Dil anketi", söz derleme işleri devam ederken başlatılan kapsamlı bir diğer çalışmadır ve dille ilgili öteki çalışmalar gibi Atatürk'ün rehberliğinde yürütülmüştür. Atatürk, 7 Mart 1933 akşamı Çankaya'da TDTC Merkez Heyeti ile bir olağanüstü toplantı yapmıştır. Bu toplantıda "yazarken, söylerken kaleme yahut dile dolaşan Arapça ve Farsça sözlere çabuklukla öz Türkçe karşılıklar bulma işine" girişilmesine karar verilmiştir (TDTC, 1933a, s. 95-96). Yani "dil anketi"nin en genel amacı, dildeki Arapça ve Farsça sözcüklere hızlıca karşılık bulmaktır. "Dil anketi"nin uygulanmasında en önemli rol, gazetelere düşmüştür. TDTC'nin gazetelere gönderdiği basın açıklamalarından (Hâkimiyeti Milliye, 9 Mart 1933, s. 5) ve yayımlanan anket listelerinden hareketle "dil anketi"nin uygulanma biçimini maddeler hâlinde şöyle özetlemek mümkündür:

1. Öncelikle gazetelere, halkevlerine ve radyolara "dil anketi" hakkında açıklamalar gönderilmiş; anketin amacı ve yöntemi konusunda halkın bilgilendirilmesine çalışılmıştır.

2. Kâmûs-ı Türkî'den seçilen Arapça ve Farsça sözcükler, her gün yaklaşık 10-15 kelime-lik listeler hâlinde radyo ve gazetelerde yayımlanmış ve Türk halkının bu kelimelere “öz Türkçe” karşılıklar bulması, bulunan karşılıkların gazetelere veya doğrudan TDTC'ye gönderilmesi istenmiştir.
3. Karşılık aranacak kelimeler, numaralandırılmış listeler hâlinde 12 Mart 1933'te yayımlanmaya başlamıştır.¹ Anket listeleri gazetelerde alfabetik olarak yayımlanmıştır ama birkaç kez alfabenin başına dönülmüştür. Mesela /a/ ile başlayan kelimeler 1. listede verilmiştir, 21. listede alfabe bitmiştir; 22. listede yeniden /a/'ya dönülmüştür. Bu yeni tur 37. listede bitmiş, 38. listede yeniden /a/'ya dönülmüştür. Anket sonuna kadar bu şekilde birkaç kez alfabenin başına dönülmüştür.
4. Arapça ve Farsça kelimelere karşılık önerenlerin dikkat etmesi gereken noktalar, anket listelerinde ve değişik zamanlarda gazetelere gönderilen basın açıklamalarında halka duyurulmuştur. Bunlardan en önemlileri şunlardır: *Birden fazla anlama gelen kelimelerin her anlamı için ayrı ayrı karşılık önerilecek. Daha önce duyulmamış, işitilmemiş karşılıkların hangi kaynaklardan alındığı gösterilecek. Önerilen karşılıklar, mümkünse cümle içinde de kullanılacak.*
5. Gazeteler, bir yandan karşılık aranacak kelimeleri yayımlarken bir yandan da bu kelimelere gönderilen karşılıkları yayımlamıştır. Yer darlığı nedeniyle yayımlanmayan karşılıklar ise yine gazeteler tarafından TDTC'ye gönderilmiştir.
6. Anket bitmek üzereyken 7 Haziran 1933'te ankete yeni kelimeler eklenmesine karar verilmiştir. Bu yeni listelerde Kâmûs-ı Türkî'de bulunmayan veya bulunup da devam eden listelere girmemiş kelimelerle yazı dilinde sıkça kullanılan bağlama sözlerinin yer alması planlanmıştır (TDTC, 1933b, s. 18). Böylece “dil anketi”, iki kısımdan oluşmuştur.
7. “Dil anketi”nin 1. kısmı 92 listeden oluşmaktadır ve listeler 12 Mart 1933 – 15 Haziran 1933 arasında yayımlanmıştır. Kurban Bayramı tatili nedeniyle 6-9 Nisan arasında liste yayımlanmamıştır. 1. kısımdaki listelerde yayımlanan kelime sayısı 1190'dır.
8. “Dil anketi”nin 2. kısmı, 20 Haziran 1933'te yayımlanan 93. liste ile başlamış; 2 Temmuz 1933'te yayımlanan 105. liste ile son bulmuştur. 2. kısımdaki listelerde 192 kelime yayımlanmıştır.
9. Anket listeleri 02 Temmuz'da bitmiştir ancak bu listeler için gönderilen karşılıkların gazetelerde yayımlanması, sonraki birkaç günde de devam etmiştir.

Ş3. TDTC, önerilen karşılıkların dile yerleşmesini sağlamak için köşe yazarlarından yazılarında yeni kelimeleri kullanmalarını istemiştir (TDTC, 1933a, s. 98). Anketin nihai hedeflerinden biri de önerilen karşılıklardan seçilmiş kelimelerden oluşan bir “kılavuz” hazırlamaktır. Nitekim 1934'teki “Osmanlıcadan Türkçeye Söz Karşılıkları Tarama Dergisi”nin (TDTC, 1934a) ve 1935'teki “Osmanlıcadan Türkçeye Cep Kılavuzu”nun (TDAK, 1935) hazırlanmasında “dil anketi”ne gönderilen karşılıklardan da yararlanılmıştır.

1 Gazetelerde yayımlanan anket listelerinden ve karşılıklardan örnekler için kitabımızın “Ekler” bölümüne bakınız.